

MEDICINALINDUSTRIEN FÅR MONOPOL PÅ MADEN OG SUNDHEDEN

En basal rettighed, som retten til at vælge hvordan man vil passe på sit helbred med kosttilskud og urter og retten til at kunne få information om sådanne produkters sundhedsmæssige virkninger, er under stærkt pres fra embedsmænd, der i forbrugerbeskyttelsens navn er i gang med at fjerne vores muligheder for selv at vælge helbredende midler.

De kosttilskud, som medierne før bedyrede var virkningsløse og spild af penge, er nu blevet så virkningsfulde, at de skal ind under lægemiddellovgivningen

EU-direktiver vil medføre store begrænsninger i kosttilskud og urter og dermed den samlede alternative sundhedssektor i Europa, mens *Codex Alimentarius*¹, som med sine ”anbefalinger” om vitaminer og mineraler, ser ud til at kunne blive en alvorlig stopklods for alternativ sundhed og helsefrihed på længere sigt og på globalt plan.

Vitamin- og mineralstoffer, der ikke opnår godkendelse til at komme på EUs positivliste, vil blive forbudt, og en europæisk myndighed for fødevarerikkerhed (EFSA) skal fastsætte ”sikre” maksimumgrænser for vitamin- og mineraldoseringer. Ret dramatiske tiltag, når man tager i betragtning, at vi her taler om koncentrerede næringsstoffer, som ingen tager skade af, med mindre de altså får dem galt i halsen. EU-myndighederne har også skabt stramme regler for, hvad man får lov til at fortælle om et produkts virkning, affødt af debatten om berigede fødevarers tilførte næringsstoffer. Samtidig med at de harmløse kosttilskud bliver forvist fra helsekosthylderne, vinder de funktionelle fødevarer indpas på supermarkedshylderne som de nye ”mirakel madlægemidler” såsom kolesterolsænkende rugbrød og margarine.

Harmløse substanser kriminaliseres

Borgerne står til at miste retten til at bestemme, hvad de vil kunne købe, i et fremtidens Europa med middelalderlig forfølgelse af det alternative, og kosttilskudsbrugere, der ud af egen lomme betaler for at varetage deres helbred, vil fremover blive henvist til at handle ind i halvtomme helsekostbutikker, hvor de kan købe de få kosttilskud ”uden virkning” der er tilbage, eller de nu dobbelt så dyre lægemiddelregistrerede (syntetisk fremstillede) lavdosis-præparater, hvis virkning ikke engang vil være garanteret.

Undskyldningen for restriktionerne er ”forbrugerbeskyttelse”, affødt af en stigende, systematisk kriminalisering af alle de næringsstoffer og urter, der længe har været en seriøs konkurrence for medicinalindustriene. Flere og flere er gået over til at indtage forebyggende, ufarlige og kropsvenlige næringsstoffer og urter, frem for medicinalindustriens ofte risikable substanser.

Det har længe været de største konkurrenter til medicinalindustriens bestsellers, som er blevet anklaget for farlighed og ”medicininteraktioner”. Og det må anses for en genistreg, at det faktisk er lykkedes for medicinalindustrien at kriminalisere de mest harmløse substanser på markedet og gøre mange brugere, journalister og politikere så nervøse, at samtlige virksomme kosttilskud og urter nu skal kategoriseres som lægemidler hvilket i praksis vil sige forbydes.

Kontrol og forbud i Danmark

Danske fødevarermyndigheder har altid gået ind for en restriktiv lovgivning

med minimumsdoseringer kaldet Anbefalet Daglig Tilførsel (ADT) som det højeste niveau for doseringer af næringsstoffer i kosttilskud. Og disse myndigheder har ved hjælp af en tiltagende ”information” om og advarsler imod kosttilskud gjort mange danskere usikre over for harmløse vitaminer og mineraler, og dermed været med til at bane vejen for en skrappere dansk kosttilskudslovgivning – og dermed den strengeste fortolkning af EU-direktivet.

Ud fra devisen om, at ”tillid er godt, men kontrol bedre”, har der gennem det seneste år været en tiltagende kontrol med og restriktioner på de kosttilskud som sælges i Danmark samt en omend strammere fortolkning af EUs direktiver end i resten af EU, ligesom der har været en skærpet kontrol med personer og firmaer, samt forbud imod de kosttilskud, som har vovet at fortælle om sundhedsmæssige virkninger.

De kosttilskud, som medierne før bedyrede var virkningsløse og spild af penge, er nu blevet så virkningsfulde, at de skal ind under lægemiddellovgivningen, og at man i ”miljøbevidsthedens” navn behændigt benytter ”forsigtighedsprincippet” – der ellers var ment som et værn mod de yderst sundhedsskadelige stoffer - til at afkræve videnskabelig dokumentation, samtidig med at man ”risikovurderer” og sænker grænserne for vitamin- og mineraldoseringer, som om disse var giftige substanser.

Forbrugerne ønsker selvfølgelig virkningsfulde, sikre, kvalitets-kosttilskud til en rimelig pris, men ironisk nok er direktiverne ikke garanter for sådanne krav, fordi de reelt virksomme, såkaldte høj-dosis kosttilskud eller urteprodukter der består af mere end fem urter, kun sjældent vil kunne klare de nye, hårde og kostbare lægemiddelkrav, og de er derfor i færd med at forsvinde fra markedet.

Herefter er der frit slag for en yderst kreativ fødevarer- og medicinalindustri, som er i fuld gang med at overtage det tidligere så markant voksende kosttilskudsmarked, fordi man holder de mest virksomme konkurrenter væk med overdrevne dokumentationskrav – imens de selv lancerer lægemiddelregistrerede, ”berigede” fødevarerprodukter.

Borgerne bliver ”advaret” imod næringsstoffer og urter, mens der er frihed på alle hylder, når det gælder billig, sprøjet, beriget, gensplejset mad, slik fyldt med tvivlsomme stoffer; alkohol, cigaretter og de kemiske stoffer der findes på markedet, hvoraf mange er allergene, cancerfremkaldende og østrogenlignende.

Hvis man gerne vil, kan man købe konventionelle lægemidler med bivirkninger, som ofte inkorporeres i et ”risiko kontra gavn” regnestykke. Det står for eksempel en frit for at få en varig leverskade med en pakke hovedpinepiller skyllet ned med et par bajere. De korrekt ordinerede lægemidler tegner sig for

omkring en fjerdedel af den vestlige verdens dødsfald, pga. forgiftninger, så på lægemidternes arena mangler ”forbrugerbeskyttelsen”. Det under mange, at det lige skal være de harmløse *kosttilskud*, man så ihærdigt forsøger at begrænse adgangen til, når de altid netop har kunnet fremvise en fin balance mellem gavn og risiko. Stormedicinalindustrien kan imidlertid således, når det kommer til stykket – med vore myndigheders billigelse – monopolisere og kontrollere vores mad, natur og sundhed.

Oprør med den skarpe kontrol

I 2004 indsamlede danskere omkring 30.000 ”protester imod Fødevarerstyrelsens formynderi” på 3 uger og mange har protesteret til politikere og skrevet læserbreve til aviser. ”Radiodoktoren” Carsten Vagn-Hansen fik i 2004 en bøde for at fortælle om kosttilskuds sundhedsmæssige virkninger på internettet. Han gik rettens vej og vandt sagen, hvilket han kaldte en sejr for den truede yringsfrihed i Danmark.

Kosttilskudsbrugere i hele Verden vil ikke længere finde sig i den stigende knægtelse af deres basale frihedsrettigheder og har dannet et bredt netværk af ”helsefrihedsforkæmpere” og begyndt et tæt samarbejde, for at forhindre restriktiv kosttilskudslovgivning. Udviklingen i EU bliver kun set som begyndelsen til slaget om Amerikas helsefrihed og USAs mere liberale DSHEA-lovgivning, hvor myndighederne skal bevise et produkts skadelighed, før de kan forbyde det.

Via organisationen Alliance for Natural Health (ANH) har sundhedspionerer retsligt udfordret EU-kosttilskudsdirektivets positivliste ved Luxembourg

EF-domstol i 2003, for at forhindre forbud af kosttilskud.

EF-domstolens Generaladvokat Geelhoed udtalte i april 2005, at direktivet overtrådte proportionalitetsprincippet, og han mente derfor, at direktivet var ugyldigt i forhold til EU-retten. Positivlisten blev dog *ikke* afskaffet, og EF-domstolens afgørelse i juli 2005 fulgte kun tilnærmelsesvis Generaladvokatens anbefalinger, men ifølge ANH-advokaten Lasok, har retssagen betydet, at der er kommet fokus på tre vigtige forhold: Bevisbyrden ser ud til at være vendt, sådan at det påhviler myndighederne at bevise et kosttilskuds eventuelle skadelighed, positivlisten kan ikke omfatte naturlige ingredienser i kosttilskud, som også findes i kosten, og procedurerne for at få vitamin- og mineralstoffer optaget på positivlisten kan muligvis lempes.

Borgerrettighedsbevægelsen MayDay opfordrer til fortsat at protestere, da restriktiv kosttilskudslovgivning er en indgriben i forbrugernes valgfrihed og ansvar for egen sundhed, og forbrugerne har brug for kosttilskud og urter til at afgifte og beskytte sig imod skadelige kemiske stoffer. •

www.mayday-info.dk
www.valget-er-dit.dk

Fødevarerstyrelsens nye lovgivning ”Vejledning om kosttilskud” fra 2005, er en anelse lempet i forhold til året før. Den er dog stadig restriktiv, da man bl.a. benytter definitionen fra EUs Lægemiddeldirektiv, som kan medføre, at kosttilskud som begreb er i livsfare: ”*Ethvert stof eller enhver sammensætning af stoffer, der præsenteres som et egnet middel til behandling eller forebyggelse af sygdomme hos mennesker eller ethvert stof eller enhver sammensætning af stoffer, der kan anvendes i eller gives til mennesker med henblik på enten at genoprette, ændre eller påvirke fysiologiske funktioner ved at udøve en farmakologisk, immunologisk eller metabolisk virkning, eller at stille en medicinsk diagnose*”.